

MÁRTON JÁNOS

Felnőttképzés Romániában*

JOGI KERETEK, SZEREPLŐK, FINANSZÍROZÁS,
STATISZTIKAI ADATOK

Jelen tanulmányunkban a romániai felnőttképzés rendszerét mutatjuk be, négy szempontot figyelembe véve: a felnőttképzés jogi kereteit, a rendszer szereplőit, a képzési tevékenység finanszírozását és az akkreditációval rendelkező képzésekre, illetve a képző intézményekre vonatkozó statisztikai adatokat. Ez utóbbiak esetében részben kitérünk a romániai felnőttképzés egyes magyar vonatkozású adatainak ismertetésére is.

1. A felnőttoktatás/képzés jogi kerete a rendszerváltás utáni Romániában (1990–2004)

Romániában az 1989 utáni időszakot a felnőttképzésről/oktatásról rendelkező jogszabályok szempontjából három korszakra oszthatjuk:

- 1990–1994 – a felnőtt-szakképzés, mint a munkanélküliek szakképzési formája;
- 1995–2001 – a felnőttoktatás/képzés és élethosszig tartó oktatás megjelenése, párhuzamosan a munkanélküliek szakképzésével;
- 2002–2004 – a munkanélküliek szakképzésének módosulása és a felnőttképzési jogszabályok gyakorlatban való alkalmazása;

a). Az 1990–1994 közötti időszak:

Ebben a korszakban a felnőttképzés, mint olyan nincs megnevezve egyetlen jogszabályban sem. A felnőttek szakképzése elsőként szociális kérdésként

* A tanulmány alapjául szolgáló kutatást az Apáczai Közalapítvány támogatta.

jelentkezik, a munkanélküliség enyhítésére vonatkozó politikák részeként. A két alapjogszabály ebből a korszakból: az *1991/1-es munkanélküliségi törvény*, valamint az *1991/288-as, a munkanélküliek képzésére és átképzésére vonatkozó kormányhatározat*. Ezekben a jogszabályokban a szakképzés a munkanélküliség visszaszorításának egyik eszközeként jelenik meg. A jogalkotók által használt megnevezés: „*munkanélküliek képzése és átképzése*”. Emellett megjelennek arra vonatkozó rendelkezések is, hogy költségtérítés ellenében a nem munkanélküli személyek is részt vehetnek képző és átképző tanfolyamokon. A képzési tevékenység elsősorban a Munkaügyi és Szociális Védelmi Minisztérium által létrehozott, a munkaügyi és szociális védelmi igazgatóságok alárendeltségében működő képző/átképző központokban zajlik. A képzést felügyelő intézmény(ek) a Munkaügyi és Szociális Védelmi Minisztérium alárendeltségében működő munkaügyi és szociális védelmi igazgatóság(ok).

Az ebben a korszakban elfogadott többi jogszabály jórészt a fent említett két jogszabály módosítására és kiegészítésére vonatkozik. A képzés és átképzés fogalma mellett megjelenik a továbbképzés fogalma is (az 1994/57-es törvény szövegében) Ezeket a képzési formákat a jogszabályokban „szakképzés”² gyűjtőnévvel illetik.

b). Az 1995–2001 közötti időszak:

A romániai felnőtt-szakképzésre, felnőttoktatásra és élethossziglani tanulásra vonatkozóan, a jogszabályokat tekintve ez a legtermékenyebb időszak.³ Ekkor jöttek létre a képzési tevékenységet működtető és összehangoló intézmények, illetve tovább bővült az érintettek köre más intézményekkel is. Lefektették a felnőttképzés alapjait, definiálták az egyes fogalmakat és az európai normáknak megfelelően próbálták alakítani a felnőttképzési rendszert.

Ezt az időszakot tulajdonképpen további két korszakra tagolhatnánk:

- Előbb, 1995–1997 között, a korábbi időszakban szerepet vállaló intézmények mellett néhány újabb, már létező intézménynek a rendszerbe való belépése, újabb fogalmak bevezetése és a képzési tevékenység lezajlására vonatkozó alkalmazási előírások kidolgozása történt meg.
- A nagyobb eredmények 1998–2001 között születtek, amikor teljesen új intézmények jelentek meg, a fogalmi kereteket egyre jobban az

² *Formare profesională.*

³ Igaz ugyan, hogy a legtöbb jogszabály elfogadására nem ebben a korszakban került sor, azonban ebben születtek az alapkérdésekről rendelkező és a legfontosabb intézményeket létrehozó jogszabályok.

európai előírásoknak megfelelően alkalmazták, illetve kidolgozták az alapvető jogszabálykereteket.

A Munkaügyi és Szociális Védelmi Minisztérium mellett az Oktatási Minisztérium is egyre nagyobb szerepet kapott a felnőttképzésben, továbbá megjelent a szereplők között a Művelődési Minisztérium is. A képzés tehát már nem csupán a munkanélküliekre vonatkozó prioritás volt, hanem az egész felnőtt lakosságot érintette. Nemcsak a munkaügyi és szociális védelmi igazgatóságok alárendeltségében és velük kapcsolatban működő intézmények, hanem oktatási intézmények is részt vehettek a képzési tevékenységben. Ugyanakkor beléptek a körbe a képzési tevékenységet szolgáltatásként biztosító intézmények – cégek, civil szervezetek és állami intézmények, mint pl. művészeti népiskolák, népfőiskolák, művelődési házak, művelődési otthonok, kulturális központok, könyvtárak, múzeumok, ifjúsági vagy szakszervezeti házak és klubok – is.

Létrehozták előbb az *Országos Foglalkoztatási és Szakképzési Ügynökséget*⁴ (ANOFP) (1998/145-ös törvény), amely a munkanélküliek szakképzési tevékenységét felügyelte; majd az *Országos Felnőtt-szakképzési Tanácsot*⁵ (CNFPA) (1999/132-es törvény), amely a felnőtt-szakképzés koordinálását látta el országos viszonylatban, valamint a *Foglalkozási Szabványügyi Tanácsot*⁶ (COSA) (1999/779-es kormányhatározat), amelynek feladata volt a foglalkozási szabványokra alapozva kidolgozni a szakmai kompetenciák értékelésének rendszerét. Később az ANOFP-t átszervezték, az új neve *Országos Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökség*⁷ (ANOFM) lett (2000/294-es sürgősségi kormányrendelet), a COSA-t pedig megszüntették és feladatait a CNFPA-ra ruházták át (2003/253-as törvény). Létrejötték a szakképző szolgáltatók engedélyezését végző bizottságok (2000/129-es kormányrendelet) és az ANOFM alárendeltségében működő regionális szakképző központok. (2001/1318-as kormányhatározat).

Fogalmi téren a következő változások történtek: a korábban használatos „szakképzés” mellett megjelent az „élethossziglani tanulás”⁸ és a „felnőttoktatás/képzés”⁹ fogalma is (1995/84-es tanügyi törvény), majd a „folyamatos szakképzés”¹⁰ fogalma (1998/102-es kormányrendelet). Ez utóbbit aztán a jogszabályok szintjén is helyettesítették az „élethossziglani tanulás” fogalmával (2000/133-as törvény).

⁴ Agenția Națională pentru Ocupare și Formare Profesională

⁵ Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților

⁶ Consiliul pentru Standarde Ocupaționale și Atestare

⁷ Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

⁸ Educație permanentă.

⁹ Educația adulților.

¹⁰ Formare profesională continuă.

Nem sokkal később az élethossziglani tanulást és felnőttoktatást nemzeti prioritásként határozták meg (2000/3062-es számú oktatási minisztériumi rendelet).

Megjelent a felnőtt-szakképzés keretszabályozását megalkotó első jogszabály (2000/129-es kormányrendelet), ebben definiálták a különböző képzési típusokat: betanítás, képzés, átképzés, továbbképzés és szakosodás.¹¹

Az általunk elkülönített három szakasz közül ez a legtermékenyebb és a legtöbb újdonságot hozó. Azonban a jogszabályokban megjelenő számos új kérdés gyakorlatba ültetése sokáig váratott magára. Valószínűsíthető, hogy a jogszabályok legnagyobb része a reformfolyamat részeként, az Európai Unió integráció követelményeinek való megfelelés céljából került elfogadásra, kevés gyakorlati vonatkozással. Nagyon jól tükrözi ezt egyrészt az a tény is, hogy a jogszabályok között több kormányrendeletet, illetve sürgősségi kormányrendeletet is találunk, ezeket pedig vagy nem, vagy későn terjesztették a parlament elé jóváhagyás céljából; másrészt pedig az a tény is, hogy szinte egyik, az általunk elemzett kérdésben áttörő és lényeges változást eredményező jogszabály mellé sem dolgozták ki időben az alkalmazási előírásokat, ezekre esetenként évekkel később került sor.

c). A 2000–2004 közötti időszak:

Ebben az időszakban igen kevés új dolog jelent meg a témában. Újdonságnak számít, hogy a formális oktatási formák mellett megteremtették a nemformális és informális oktatási formák szabályrendszerét is (2002/375-ös törvény). Az egyik leglényegesebb változás a munkanélküliek jogállását szabályozó törvényi keret teljes átalakítása a 2002/76-os törvény által. Ezzel – és a 2002/174-es kormányhatározattal, valamint a 2002/377-es kormányhatározattal – az első korszakban meghatározó jogszabályokat hatályon kívül helyezték és megteremtettek egy új szabályozási keretet. Ezáltal nagyrészt megszűnt a munkanélküliek szakképzése és a felnőttképzés korábbi évekre jellemző összefonódása, mindkettő megtalálta a helyét és szerepét a rendszerben, a maga sajátos intézményeivel egyetemben.

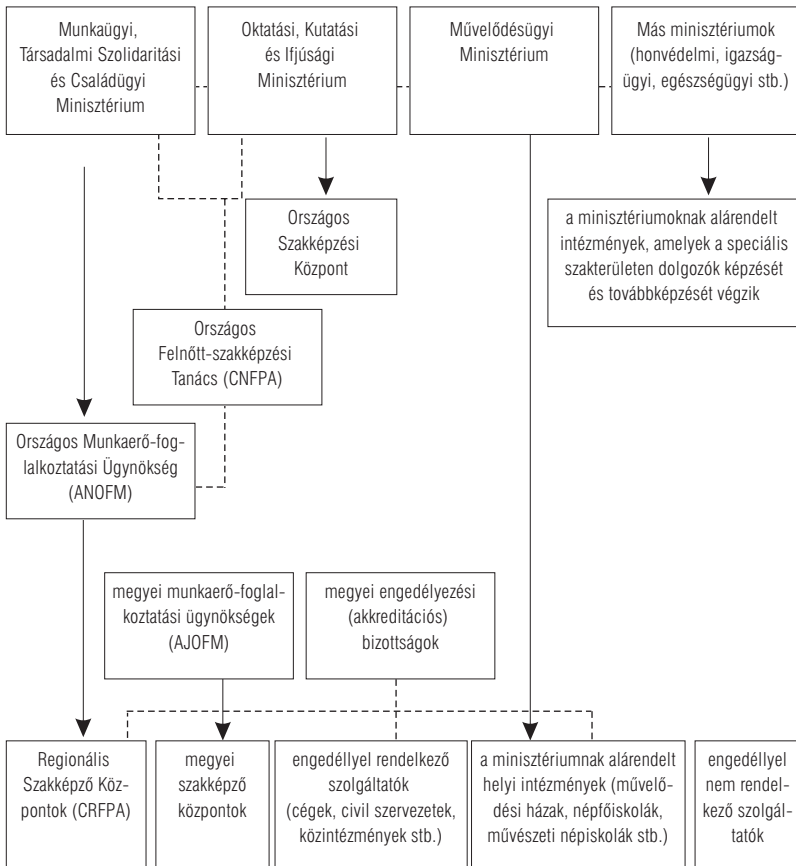
Az előző korszakhoz képest mégis jelentős változásnak számít, hogy a korábban elfogadott, a felnőttképzésre/oktatásra vonatkozó jogszabályokat szinte kivétel nélkül módosították és kidolgozták alkalmazási előírásaikat. Tehát az addig jórészt csak papíron létező rendelkezések a gyakorlatban is kezdtek kibontakozni. A 2004. év elejére sikerült a gyakorlatban is megteremteni a felnőttképzés/oktatás többé-kevésbé átláthatóan működő rendszerét.

¹¹ Románul: *inițiere, calificare, recalificare, perfecționare, specializare*.

2. A romániai felnőttképzési rendszer szereplői

Az alábbi ábrán bemutatjuk a romániai felnőttképzés rendszerének szereplőit. Látható, hogy a felnőttképzés rendszere több szereplőtípust magában foglal, az állami intézményektől a civil szervezeteken keresztül a profitorientált tevékenységet folytató cégekig. A szereplőket és a köztük levő kapcsolatot az alábbi ábrán szemléltetjük:

2.1. ábra: A romániai felnőttképzési rendszer szereplői



3. A romániai felnőttképzés finanszírozása¹²

Romániában a felnőttképzést több forrásból is finanszírozzák:

Állami költségvetés: ebből finanszírozzák az összes közintézményt, amelyek részt vesznek a felnőttképzésben (oktatási, szakképzési, kulturális, egészségügyi, sport stb.). Ide tartozik a Felnőtt-szakképzés Országos Tanácsának a finanszírozása is, amelyet a Munkaügyi, Társadalmi Szolidaritási és Családügyi Minisztériumon keresztül valósítanak meg, valamint a megyei engedélyezési/akkreditációs bizottságok finanszírozása is, amely a megyei munkaügyi és társadalmi szolidaritási igazgatóságokon keresztül történik.

Munkanélküliségi segélyalap: ebből finanszírozzák, az Országos Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökség révén, az álláskereső/munkanélküli személyek szakképzési programjait, beleértve a regionális és megyei szakképző központok működését is.

A 2002/76-os a munkanélküliségi biztosítási rendszerre és a munkaerő foglalkoztatás ösztönzésére vonatkozó törvény szerint a következő rétegeknek biztosított az ingyenes szakképzés: munkanélküliek, jövedelem nélküliek vagy azok a személyek, akiknek saját vállalkozásból származó jövedelme kisebb, mint a törvény szerint járó munkanélküliségi járadék; azok a személyek, akik nem találtak munkahelyet valamely oktatási intézmény elvégzése vagy a katonai szolgálat letöltése után; a menekült státusban vagy másfajta nemzetközi védelemben részesült személyek; azok a személyek, akik nem találtak munkahelyet újrakonosítás vagy a börtönörizetből való szabadulásuk után. A munkanélküliségi járadékban részesülő személyek kötelesek részt venni a megyei munkaerő-foglalkoztatási ügynökségek által szervezett ingyenes szakképzési programokban.

A Román Kormány és partnereinek hozzájárulása egyes kétoldalú, európai vagy nemzetközi, a felnőttképzés területét megcélzó programokra vonatkozó szerződések keretében. (Pl. a német és román kormány közötti kétoldalú együttműködés, amely során létrehozta három német-román alapítványt; az európai programok közül pedig: Leonardo da Vinci, Socrates (az Erasums, Comenius, Minerva, és főként a Grundtvig alegységei révén), Phare, Tempus; a Világbank támogatásával futtatott programok.

Külföldi támogatás: elsősorban civil szervezetek számára, gyakran valamely nemzetközi szervezetben való tagságuk következtében.

¹² Forrás: Sava Simona – Mache Mariana: *Portret al educației adulților în România*. București. Institutul Român de Educație a Adulților din Timișoara; 2003. 29–31., valamint a vonatkozó jogszabályok.

Pályázatok: EU-s források, jelenleg leginkább az Európai Szociális Alap Socrates-programjának Gruntvig-alprogramja támogatja kifejezetten a felnőttképző/oktató tematikájú projekteket.

Helyi önkormányzatok költségvetése: a népfőiskolák, művelődési házak, kultúrotthonok és más közintézmények, amelyek sajátos tevékenységeket folytatnak. Ezekhez finanszírozást kaphatnak a Művelődési és Vallásügyi Minisztérium alapjaiból.

A gazdasági egységek (munkaadók) forrásai: a 2003/53-as Munkatörvénykönyv szerint, a munkaadóknak kötelességük biztosítani alkalmazottaik részvételét a folyamatos szakképzési programokban;

Munkaadói szervezetek és szakszervezetek hozzájárulása: a képzési programok támogatásához megállapodás köthető ezekkel a szervezetekkel mind országos, mind helyi viszonylatban.

Országos szakképzési alap: az oktatási rendszeren keresztül megvalósuló folyamatos szakképzés támogatására.

Szponzortámogatások: egyes felnőttképző intézmény vagy program részére nyújtott támogatások.

A résztvevő személyek saját forrásai: azon személyek által fizetett tandíjak, akik valamely felnőttképzési programon szeretnének részt venni. Az egyéni hozzájárulások jelentik a felnőttképzési tevékenységek fő finanszírozási forrásait.

Fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy Romániában, országos viszonylatban – a munkanélküliségi segélyalapot leszámítva – nem léteznek olyan alapok, amelyek a felnőttképzés állandó támogatását biztosítanák.

4. Rendszerszintű és regionális, megyei statisztikai adatok

Ebben a részben ismertettünk néhány számadatot az utóbbi évekből, a romániai felnőttképzésre/oktatásra vonatkozóan.

4.1. Általános adatok a felnőttek szakképzésére vonatkozóan

Románia 2004–2006-os időszakra szóló Nemzeti Fejlesztési Tervének¹³ az I. 4. alfejezete a *Humán erőforrás és a foglalkoztatás helyzete* címet viseli. Ezen belül található egy rész, amely a folyamatos szakképzésre vonatkozik. Az itt szereplő adatok szerint Romániában a legalacsonyabb a folyamatos szakképzésben résztvevők aránya, az Európai Unióval és a hozzá 2004-ben csatlakozott országokkal összehasonlítva.

¹³ Planul Național de dezvoltare 2004–2006.

4.1. táblázat. A felnőtt lakosság (25–64 év) részvételi aránya a szakoktatásban– és képzésben (%)¹⁴

	Románia	Bulgária	Magyarország	Szlovákia	EU
2001	1,1	1,5	3,0		3,2
2002	1,1	1,3	3,3	9,0	3,4

A szakképzés alulfejlett a vállalkozásokban is. Egy Eurostat CVTS2 által elvégzett 1999-es kutatás szerint Románia az utolsók között található a szakképzési minimumot biztosító vállalkozások hányadának tekintetében: a vállalkozások csupán 11%-a biztosított folyamatos szakképzési tanfolyamokat. Ugyanebben az évben Bulgáriában háromszor magasabb volt e vállalkozások aránya. Más országokkal összehasonlítva, a tanfolyamokon való részvételi arány jelentősen alacsony: Csehország (69%), Szlovénia (48%), Magyarország (37%).¹⁵

Ami az alkalmazottaknak a vállalat által szervezett tanfolyamokon való részvételét illeti, ez az arány mind a férfiak, mind a nők esetében 20%, jóval az EU-s átlag alatt (30%). A legmagasabb ez az arány a 10–49 főt foglalkoztató vállalkozások esetében (30%), szemben az 50–249 főt foglalkoztató vállalkozásokkal (19%) vagy a nagyvállalatokkal (20%). A foglalkoztatási szektorokat tekintve, a pénzügyi közvetítést leszámítva, a legmagasabb részvételi arányok a közösségi, szociális, személyzeti szolgáltatások és a szállítás területén találhatók.¹⁶

A romániai vállalkozások a folyamatos szakképzésbe való befektetés tekintetében is elmaradnak más országok vállalkozásaitól: míg munkaerő-költségeiknek csupán 0,5%-át fektetik be folyamatos szakképzési tanfolyamokba, Csehországban ez az arány 1,9%, Magyarországon 1,2%, a 2004-ben csatlakozott országok átlaga 1,5%, az EU átlaga 1,2%, és Dániában 3%.¹⁷

A munkanélküliek szakképzése része az országos szakképzési folyamatnak. 2001-ben a munkanélküliség elleni intézkedésekre kiutalt költségvetés 16%-át fordították szakképzési tevékenységre. A folyamatos szakképzés keretében 1999. január 1.-től kb. 280 000 személy – beleértve a munkanélkülieket is – vett részt a megyei munkaerő-foglalkoztatási ügynökségek által szervezett szakképzési programokban.

2001-ben a különböző szakképzési formákban 23 737 munkanélküli vett részt (szemben a 2000-es 28 178 személlyel), amiből 13 442 személy

¹⁴ U.a., 106. o.

¹⁵ U.o.

¹⁶ U.a., 106–07. o.

¹⁷ U.a., 107. o.

25 év alatti fiatal volt. A tanfolyamokon résztvevők közül összesen 15 659 személy végzett, amely 65%-ának sikerült elhelyezkednie.¹⁸

2002-ben az Országos Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökség 2830 tanfolyamot szervezett, amelyen részt vett:

- 11 000 álláskereső személy (számukra a felkészítést a munkanélküliségi biztosítási alpból fedezték);
- 37 000 új képzés megszerzésére törekvő személy (ezek saját költségükön vettek részt a felkészítéseken).¹⁹

4.2. Az engedéllyel rendelkező (akkreditált) szolgáltatókra és képzési programokra vonatkozó statisztikai adatok

A *Felnőtt-szakképzési Szolgáltatók Országos Jegyzéke*²⁰ 2004. december 1-jei adatai szerint összesen 1467 képzési program rendelkezett az Országos Felnőtt-szakképzési Tanács (CNFPA) engedélyével. Ezeket a programokat 551 szakképzési szolgáltató szervezte. Egy szolgáltatóra tehát átlagosan 2,66 program jut. Az alábbiakban ismertetünk néhány statisztikai adatot a programokra és a szolgáltatókra vonatkozóan, előtérbe helyezve a magyar többségű megyéket.²¹

a). Szakképzési program megnevezése szerinti megoszlás

Elsőként ismertetjük az országban leggyakrabban szervezett képzési programokat. Az alábbi táblázat tartalmazza a hús „legnépszerűbb” program gyakoriságát és százalékos arányát országos viszonylatban (lásd a következő oldalon).

A táblázatból látható, hogy a hús leggyakoribb program az összes program kétharmadát összesíti. A legtöbb engedélyezett program a *biztonsági őr és rendfenntartó* foglalkozásban található. Hogyha megnézzük a legnépszerűbb szakterületeket, azt láthatjuk, hogy az *őrző-védő/biztonsági* mellett a kereskedelem, *vendéglátás és számítástechnika*, valamint az *építkezéssel* kapcsolatos foglalkozások a leggyakrabban igénybe vettek.

¹⁸ U.a., 108. o.

¹⁹ U.o.

²⁰ Registrul Național al Furnizorilor de Formarea Profesională a Adulților

²¹ Székelyföld három megyéjét – Hargita, Kovászna és Maros megyét – soroltuk ide.

4.2. táblázat. Képzési program szerinti megoszlás

	Program megnevezése ²²	Gyakoriság	Százalékos arány
1	Biztonsági őr és rendfenntartó	150	10,2
2	Kereskedelmi dolgozó	107	7,3
3	Pincér, báros, közéletmezési egységekben eladó	89	6,1
4	Adatbázis kezelő, adatfeldolgozó	71	4,8
5	Élelmiszerbolti eladó	60	4,1
6	Szakács	59	4,0
7	Nem élelmiszerbolti eladó	55	3,7
8	Kőműves–vakoló	43	2,9
9	Textilipari dolgozó	36	2,5
10	Humán-erőforrás ellenőr	36	2,5
11	Pék, cukrász	34	2,3
12	Élelmiszeripari dolgozó	32	2,2
13	Női fodrász	31	2,1
14	Hegesztő	26	1,8
15	Számítógép- és hálózatkezelő	26	1,8
16	Asztalos	25	1,7
17	Férfi és női fodrász, pedikűrös–manikűrös	25	1,7
18	Ács–asztalos–parkettázó	24	1,6
19	Masszőr	22	1,5
20	Egészségügyi–műszaki berendezés- és gáz-szerelő	21	1,4
21	Más	495	33,74
	Összesen	1467	100,0

Az alábbiakban a képzési programokat a *Romániai Foglalkozási Jegyzékben (COR)*²³ található csoportosítás szerint is megvizsgáljuk. Előbb azonban néhány

²² A felsorolt foglalkozások és szakmák az Országos Szakképzési Jegyzékben találhatóak meg, amelyet a felnőtt-szakképzésre vonatkozó 2000/129-es kormányrendelet és módosításai szerint a Munkaügyi és Társadalmi Szolidaritási illetve az Oktatási és Kutatási Minisztérium közösen dolgoznak ki.

²³ A felnőtt-szakképzésre vonatkozó 2000/129-es kormányrendelet rendelkezik arról, hogy szakképzési programokat a *Romániai Foglalkozási Jegyzékben (COR)* szereplő foglalkozásokban és szakmákban lehet szervezni.

szót a *Romániai Foglalkozási Jegyzékről (COR): a Romániai Foglalkozási Jegyzék* az aktív lakosság foglalkozásainak (funkciók és szakmák) szabványrendszere, amelybe minden foglalkozás csak egyszer van besorolva. A jegyzéket elsősorban a gazdasági gyakorlatban használják, célja biztosítani az egyes foglalkozásokkal és szakmákkal kapcsolatos adatok egységes gyűjtését, tárolását, feldolgozását és elemzését. Az euroatlanti csatlakozási folyamat során az új *Romániai Foglalkozási Jegyzék (COR)* összeállításában a cél a nemzetközi szinten kidolgozott szabványokhoz – az *Európai Unió ISCO-88-Com* és az *ENSZ ISCO-88* jegyzékéhez – való igazodás volt.²⁴ A *Romániai Foglalkozási Jegyzék (COR)* 10 főcsoportra tagolódik, ezek pedig 27 nagyobb alcsoportra. A nagyobb alcsoportok szintje alatt található 125 kisebb alcsoport, ezek alatt pedig 414 alapcsoport.

A rövid bemutatás után az alábbi táblázatban szemlélhetjük az 1467 szakképzési programnak a Jegyzék fő csoportjai szerinti megoszlását.

4.3. táblázat. A Romániai Foglalkozási Jegyzék fő csoportjai szerinti megoszlás

	Főcsoport megnevezése ²⁵	Főcsoport száma	Gyakoriság	Százalékos arány	Felkészültségi szint
1	Szolgáltatásokban és kereskedelemben dolgozók	5	708	48,5	2
2	Kétkezi munkások és kisiparosok	7	354	24,2	2
3	Technikusok, mesterek	3	166	11,4	3
4	Gép- és járműkezelők	8	116	7,9	2
5	Közigazgatási hivatalnokok	4	74	5,1	2
6	Mező-, erdő- és halgazdálkodásban szakosodott munkások	6	21	1,4	2
7	Értelmiségi és tudományos foglalkozású szakértők	2	20	1,4	4
8	Törvényhozók, magas beosztású hivatalnokok, gazdasági, közigazgatási és politikai egységek vezetői	1	2	0,1	-
	Összesen		1461	100,0	

²⁴ A nemzetközi szabványokhoz történő igazítás során figyelembe vették a román gazdaság sajátosságait.

²⁵ A táblázatban szereplő csoportok mellett a Jegyzék még két másik csoportot is tartalmaz: szakképzetlen munkások és hadsereg.

A képzések közel háromnegyedét a *szolgáltatási és kereskedelmi szektorban* igényelt szakmák illetve a *kétkézi szakmák* teszik ki. A szervezett programok között szerepelt hat olyan képzés is, amelyeknek nem volt megfelelőjük a *Romániai Foglalkozási Jegyzékben*.

4.4. táblázat. A Romániai Foglalkozási Jegyzék nagy alcsoportjai szerinti megoszlás

	Alcsoport megnevezése	Alcsoport száma	Gyakoriság	Százalékos arány
1	Személyes és védelmi szolgáltatásokban dolgozók	51	486	33,1
2	Modellek, manökenek és bolti/piaci eladók	52	222	15,1
3	Kitermelőiparban és építkezésben dolgozó munkások és kisiparosok	71	154	10,5
4	Élelmiszeripari és más kétkézi szakmákban képzett munkások és kisiparosok	74	131	8,9
5	Más technikus jellegű foglalkozások	34	103	7,0
6	Irodai tisztviselők	41	69	4,7
7	Kohászati, fémipari és kapcsolódó mesterségekben képzett munkások és kisiparosok	72	65	4,4
8	Járművezetők és mozgóberendezés-kezelők	83	50	3,4
9	Szerszámgépkézelők	82	48	3,3
10	Szakemberek a fizika és technika területén	31	39	2,7
11	Élettudományi, egészségvédelmi és hasonló területeken képzett szakemberek	32	24	1,6
12	Földművelők és mező-, erdő- és halgazdálkodásban szakképzett dolgozók	61	20	1,4
13	Állógép-kezelők és hasonló szakmákban képzett dolgozók	81	18	1,2
14	Más szellemi és tudományos foglalkozásokban képzett szakemberek	24	14	1,0
15	Fizikusok, matematikusok, mérnökök	21	6	0,4
16	Közszolgálati tisztviselők	42	6	0,4
17	Finommechanikában és nyomdaiparban szakképzett munkások és kisiparosok	73	4	0,3
18	Nagy gazdasági-társadalmi egységek vezetői (korporáció-vezetők)	12	2	0,1
19	A Jegyzékben nem szereplő szakmák		6	0,4
	Összesen		1467	100,0

Hogyha megnézzük a táblázat utolsó oszlopát, láthatjuk, hogy a Romániában szervezett képzési programok közel 90%-a 2-es felkészülési szintnek megfelelő képesítést biztosít.

Tovább bontva a *Romániai Foglalkozási Jegyzéket*, és megvizsgálva a nagy alcsoportok szerinti eloszlást, azt tapasztaljuk, hogy a szervezett képzési programok csupán 18 alcsoportot érintenek a Jegyzék 27 alcsoportjából. Ezt az alábbi táblázatban szemléltethetjük (lásd az következő oldalon).

b). Szakképzési program típusa szerinti megoszlás

A törvényes szabályzásra vonatkozó részben láthattuk, hogy a felnőtt szakképzésre vonatkozó jogszabályok öt szakképzési típust különböztetnek meg: *betanítás, képzés, átképzés, továbbképzés és szakosodás*. A felsorolt típusok szerint a *Felnőtt-szakképzési Szolgáltatók Országos Jegyzékében* a következőképpen oszlanak meg a programok:

4.5. táblázat. A programtípusok szerinti megoszlás

Program típusa	Gyakoriság	Százalékos arány
Képzés ²⁶	1248 ²⁷	85,0
Betanítás	113	7,7
Továbbképzés ²⁸	106 ²⁹	7,3
Összesen	1467	100,0

A táblázatból látható, hogy a programok legnagyobb része (85%-a) *képzés* típusú, és közel azonos (mintegy 7 százalékos) arányban szerveznek *betanítás* vagy *továbbképzés* típusú programokat, ezek számaránya azonban több mint tízszer kisebb, mint a *képzés* típusú programoké.

c). A szolgáltató intézmények szerinti megoszlás

A *Felnőtt-szakképzési Szolgáltatók Országos Jegyzékében* szereplő 1467 képzési programot összesen 551 szolgáltató szervezi. A legtöbb képzési programot szervező szol-

²⁶ Tartalmazza a képzés és átképzés típusú programokra vonatkozó adatokat.

²⁷ Ide tartozik összesen 1218 képzés, 8 átképzés és 22 vegyes (képzés/átképzés) típusú program.

²⁸ Tartalmazza a továbbképzés és szakosodás típusú programokra vonatkozó adatokat.

²⁹ Ide tartozik összesen 68 továbbképzés és 38 szakosodás típusú program.

gáltatók: CCRP Social Trade RT – Galați – 30 program (2,0%), Román-német Alapítvány – Arad/Temes és ATIS Solaris –Argeș 23–23 program (1,6–1,6%), CEPE-COM RT – Kereskedelmi dolgozók felkészülési központja –Bukarest 19 program (1,3%), Szövetkezeti Iskolaközpont – Valcea 17 program (1,2%), Román Országos Munkaadói Szervezet – Bukarest, APT International Alapítvány – Kolozs és Regionális Felnőtt-szakképző Központ – Dolj 16–16 program (1,1–1,1%). Az összes képzési program 21,6%-át, azaz 318 programot a 21 legnagyobb szolgáltató szervezi. A maradék 1149 program 530 szolgáltató között oszlik meg.

A *Jegyzékben* szereplő szolgáltatókat csoportosítottuk és a hasonlókat összevontuk egy csoportba. Eszerint hat típusú szolgáltatót különböztettünk meg: *kft.*, *civil szervezet*, *közintézmény*, *oktatási intézmény*, *részvénytársaság* és *munkaadói szervezet*. Emellett volt néhány szolgáltatótípus, amely egyik csoportba sem illett bele, ezeket az *Egyéb* kategóriába soroltuk. A szakképzési szolgáltatók típusa szerinti megoszlást az alábbi táblázatban szemléltethetjük:

4.6. táblázat. Szolgáltatók típusa szerinti megoszlás

Szolgáltató típusa	Gyakoriság	Százalékos arány	Szervezett programok száma	Szervezett programok aránya
Kft.	283	51,3	602	41,0
Civil szervezet	113	20,5	371	25,3
Közintézmény	50	9,1	249	17,0
Részvénytársaság	49	8,9	96	6,5
Oktatási intézmény	45	8,2	112	7,6
Munkaadói szervezet	4	0,7	20	1,4
Egyéb	7	1,3	17	1,2
Összesen	551	100,0	1467	100,0

A szolgáltató intézmények több mint fele (51,3%) kft., ezek szervezik a képzési programok 41%-át, azaz 602 programot. A másik nagyobb csoportot a civil szervezetek jelentik (20,5%), amelyek a programok 25,3%-át szervezik. A közintézmények, a részvénytársaságok és az oktatási intézmények száma majdnem azonos (50, 49 illetve 45 szolgáltató – 9,1%, 8,9% illetve 8,2%). A munkaadói szervezetek és az egyéb szervezetek száma alacsony, összesen 11 (2%). Hogyha összehasonlítjuk a táblázat harmadik és ötödik oszlopát, észrevehetjük, hogy a civil szervezetek és a közintézmények az összes szolgáltatóhoz viszonyított számarányukhoz képest nagyobb arányban szerveznek képzési programot (20,5% szem-

ben a 25,3%-kal, illetve 9,1% szemben a 17,0%-kal), míg a kft.-k, részvénytársaságok és az oktatási intézmények kisebb arányban (51,3% szemben a 41,0%-kal, 8,9% szemben a 6,5%-kal illetve 8,2% szemben a 7,6%-kal). Ugyanakkor az oktatási intézmények és az általuk szervezett szakképzési programok viszonylag alacsony aránya azt jelzi, hogy ezek az intézmények nem használják ki kellőképpen a felnőttképzésben rejlő lehetőségeket, holott az infrastruktúra és az oktatók megléte miatt számos más intézménnyel szemben előnyben lehetnének.

d) Területi bontás

A következőkben azt szemléltetjük, hogy területi bontásban hogyan néz ki a programok megoszlása. Előbb országos szinten, megyei bontásban, majd regionális bontásban mutatjuk be, hogy miképpen oszlik meg az 1467 szakképzési program az ország egyes vidékei között. Ezek után pedig a minket jobban foglalkoztató erdélyi megyék – és ezen belül elsősorban a három székelyföldi megye – adatait szemléltetjük, nemcsak a programok száma, hanem azok típusa, valamint a szolgáltató intézmények típusa szerinti megoszlásban is.

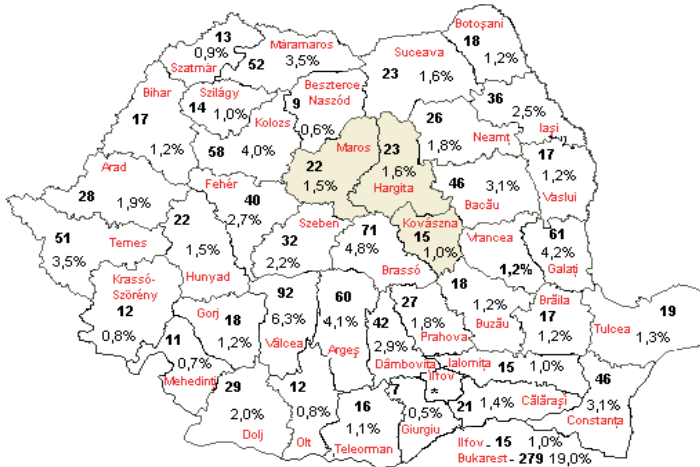
A 4.1. térképen az 1467 programnak az ország 41 megyéje és a főváros közötti megoszlását láthatjuk.

A térképről látszik, hogy a legtöbb képzési program a fővárosban van engedélyeztetve: az országban összesen engedéllyel rendelkező programok közül majdnem minden ötödiket szervezik Bukarestben (279 program – 19,0%). Bukarest után az alábbi megyék következnek: Vâlcea 92 program (6,3%), Brassó 71 program (4,8%), Galați 61 program (4,2%), Argeș 60 program (4,1%), Kolozs 58 program (4%). A székelyföldi megyék közül Hargita megye áll a legjobban 23 programmal (1,6%) – a 19. helyen –, őt követi Maros megye 22 programmal (1,5%) – a 21. helyen holtversenyben Hunyad megyével –, Kovászna megye 15 programmal (1%) pedig a 35. helyen található – holtversenyben Ilfov és Ialomița megyékkel. Vagyis a székelyföldi megyék közül kettő a középmezőnyben, egy pedig a mezőny alsó negyedében helyezkedik el. A legkisebb arányban a következő megyékben szerveznek képzéseket: Szatmár 13 program (0,9%), Olt 12 program (0,8%), Krassó-Szörény 12 program (0,8%), Mehedinți 11 program (0,7%), Beszterce-Naszód 9 program (0,6%), Giurgiu 7 program (0,5%).

Összehasonlításképpen szemléltetjük a munkanélküliségi ráta alakulását megyei bontásban a 2004. decemberi adatok szerint (lásd 4.2. térkép).

A munkanélküliségi ráta országos átlaga 2004. decemberében 6,2%-os volt. Az átlagosnál jóval magasabb volt a munkanélküliség az alábbi megyék-

4.1. térkép. A képzési programok gyakorisága és aránya megyei bontásban³²



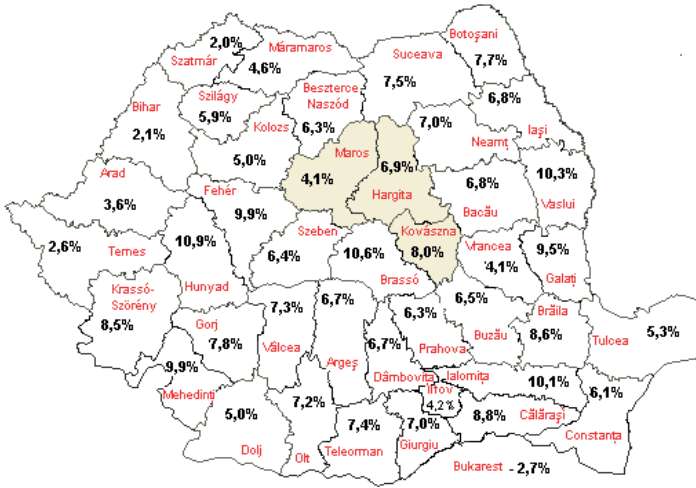
ben: Vaslui (10,3%), Brassó (10,6%), Mehedintzi (9,9%), Ialomița (10,1%), Hunyad (10,9%), Fehér (9,9%), Galați (9,5%). Jóval az országos alatt található a következő megyék: Szatmár (2,0%), Bihar (2,1%), Temes (2,6%), Bukarest (2,7%), Arad (3,5%). A székelyföldi megyék közül Maros megye áll a legjobban 4,1%-os munkanélküliségi aránnyal, öt követi Hargita megye 6,9%-kal, végül pedig Kovászna megye 8,0%-kal.

Hogyha összehasonlítjuk a két legutóbbi térkép (4.1. sz. térkép és 4.2. sz. térkép) adatait, megfigyelhető, hogy néhány kivételtől eltekintve – Brassó, Galați, Szatmár, Bihar –, azokban a megyékben szerveznek nagyobb arányban képzéseket, amelyekben alacsonyabb a munkanélküliség, tehát a képzések aránya fordítottan arányos a munkanélküliségi aránnyal. Ez némiképp paradox helyzet, figyelembe véve, hogy a jogszabályok szerint a romániai felnőttképzés egyik fő feladata és célja a munkanélküliség csökkentése lenne. Az adatok azt jelzik, hogy a felnőttképzést elsősorban üzleti megfontolásból szervezik,³⁰ a fizetőképesebb megyékben magasabb a képzési programok száma.

³⁰ Ezt egyébként jelzi a Kft,-k magas száma is a szakképzési szolgáltatók között.

³² A félkövér betűvel szedett számok az illető megyében szervezett szakképzési programok számát jelentik, a normál betűvel szedett százalékban kifejezett számok pedig a szakképzési programok arányát az országos adatokhoz viszonyítva.

4.2. térkép. A 2004. decemberi munkanélküliségi ráta megyei bontásban



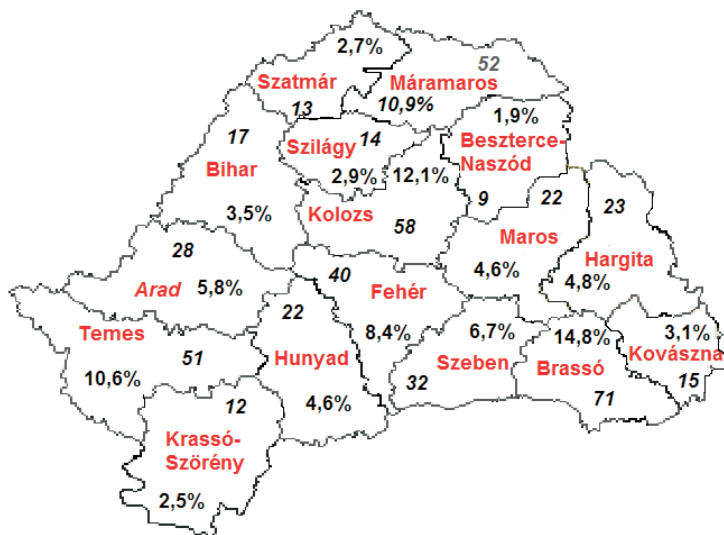
Regionális bontásban tekintve a fenti adatokat, a következőképpen oszlanak meg a programok:³² amennyiben a főváros adatait nem számoljuk bele a munténiai adatokba – a legnagyobb számban az erdélyi megyékben szerveznek képzési programokat – 479 program (32,7%) –, ezt követi Munténia 400 programmal (27,3%), Bukarest 279 programmal (19,0%), Moldva 245 programmal (16,6%) és a két dobrozdzsai megye 64 programmal (4,4%). Amennyiben a bukaresti adatokat is odaszámítjuk a munténiai adatokhoz, úgy 679 programmal (46,3%) ez utóbbi régió lesz az első.

Ha még tovább bontjuk az adatokat, kiszámolható, hogy az egy megyére átlagosan jutó szakképzési programok száma Dobruzsában a legmagasabb (32 program/megye), ezt követi Moldva (30,6 program/megye), Erdély (29,9 program/megye), végül pedig Munténia (26,6 program/megye).

f) Az erdélyi megyék statisztikái

Az alábbiakban tovább szűkítjük a területi bontást, és csak az erdélyi megyék adatait vesszük figyelembe. A 16 erdélyi megyében összesen 479 szakképzési program rendelkezik engedéllyel. Ezek aránya a következőképpen oszlik meg (lásd a következő oldalon).

³² Ebben a megközelítésben az országot a négy nagy történelmi régióra bontottuk: Erdély, Moldva, Munténia és Dobruzsza.

4.3. térkép: A képzési programok száma és aránya az erdélyi megyékben³³

Az erdélyi megyék közül a legnagyobb arányban Brassó (14,8% – 71 program), Kolozs (12,1% – 58 program), Máromaros (10,9% – 52 program) és Temes (10,6% – 51 program) megyékben szerveznek programokat. Ez a négy megye összesíti az erdélyi képzési programok közel felét (48,4%-át – 232 program). Legkisebb az arány Beszterce-Naszód (1,9% – 9 program), Kraszó-Szörény (2,5% – 12 program), Szatmár (2,7% – 13 program) és Szilágy (2,9% – 14 program) megyében. Az erdélyi megyék listáján a székelyföldi megyék a középmezőnyben találhatók, Hargita megye sorrendben a nyolcadik a maga 4,8%-ával (23 program), Maros megye a tizedik 4,6%-kal (22 program), míg Kovászna megye 3,1%-kal (15 program) a tizenkettedik.

Jelentős különbség tapasztalható a két EU-határmenti régió között: míg a bánátsági megyékben – Arad és Temes megye – viszonylag magas a programok aránya (a két megyében összesen 16,4% – 79 program), addig a partiumi megyékben – Bihar és Szatmár megye – igen alacsony (a két megyében összesen 6,2% – 30 program). A két régióval összehasonlítva a székelyföldi régió három megyéjét, azt tapasztaljuk, hogy a kettő között helyezkedik 12,5%-kal – 60 program.

³³ A térképen a félkövér betűvel szedett, százalékban kifejezett számok a képzések arányát, míg a dőlt, félkövér betűvel szedett számok a képzések számát jelentik.

A szolgáltatók típusa szerint Erdélyben a következőképpen alakulnak az adatok:

4.7. táblázat. Szolgáltatók típusa szerinti megoszlás az erdélyi megyékben

Szolgáltató típusa	Gyakoriság	Százalékos arány	Szervezett programok száma	Szervezett programok aránya	Országos gyakoriság	Országos arány
KFT	96	49,0	182	38,0	286	51,5
Civil szervezet	40	20,4	138	28,8	113	20,4
Közintézmény	20	10,2	84	17,5	50	9,0
Oktatási intézmény	19	9,7	40	8,4	50	9,0
Részvénytársaság	17	8,7	25	5,2	45	8,1
Más	4	2,0	10	2,1	7	1,3
Összesen	196	100,0	479	100,0	555	100,0

A 16 erdélyi megyében összesen 196 szakképzési szolgáltató tevékenykedik, ami az országosan működő 551 szolgáltató 35,57%-t jelenti.

A szolgáltatók közel fele kft. (49,0%), ezek szervezik a képzési programok 38,0-át (182 program). A következő szolgáltatótípus a civil szervezetek csoportja (20,4%), amelyek a programok 28,8%-át szervezik. Következik három majdnem egyforma nagyságú csoport: közintézmények (10,2% – 20 szolgáltató), oktatási intézmények (9,7% – 19 szolgáltató) és részvénytársaságok (8,7% – 17 szolgáltató). Az egyéb szervezetek aránya csupán 2,0%-ot tesz ki.

Hasonlóképpen a korábbiakhoz, hogyha összehasonlítjuk a táblázat harmadik és ötödik oszlopát, észrevehetjük, hogy az országos tendenciák érvényesek az erdélyi megyékben is: a civil szervezetek és a közintézmények az összes szolgáltatóhoz viszonyított számarányukhoz képest nagyobb arányban szerveznek képzési programot (20,4% szemben a 28,8%-kal, illetve 10,2% szemben a 17,5%-kal), míg a kft.-k, az oktatási intézmények és a részvénytársaságok kisebb arányban (49,0% szemben a 38,0%-kal; 9,7% szemben a 8,4%-kal, illetve 8,7% szemben a 5,2%-kal).

Hogyha tovább bontjuk a fenti adatokat, észrevehető, hogy a szakképzési programok szervezésében a legtöbb kft. Brassó megyében tevékenykedik (14 cég – a kft.-k 14,58%-a). Még nagyobb számban tevékenykednek cégek Temes, Szeben, Kolozs és Fehér megyében. A civil szervezetek száma Kolozs megyében a legmagasabb (6 szervezet – a civil szervezetek 15%-a), majd Szat-

már és Arad megyében. A közintézmények is Kolozs megyében vannak jelen a legnagyobb számban a szolgáltatók között (4 intézmény – a közintézmények 20%-a). Oktatási intézmények tekintetében Brassó, Bihar, Máramaros és Szatmár megyében 3–3 intézmény szervez képzéseket. Szintén három vagy annál kevesebb a részvénytársaságok száma egy-egy megyében, a legtöbb Arad, Szeben és Brassó megyében tevékenykedik.

A székelyföldi megyékben a következőképpen oszlanak meg a szakképzési szolgáltatók:

- Hargita megyében 8 szolgáltató: 4 kft., 2 civil szervezet, 1–1 közintézmény illetve oktatási intézmény;
- Kovászna megyében 6 szolgáltató: 4 kft. és 2 civil szervezet;
- Maros megyében 13 szolgáltató: 7 kft., 3 civil szervezet, 1 közintézmény és 2 oktatási intézmény.

A 196 erdélyi szolgáltatóból összesen 27 tevékenykedik a három székelyföldi megyében (13,75%): 15 kft. (19,79%), 7 civil szervezet (17,5%), 2 közintézmény (10,0%) és 3 oktatási intézmény (15,78%). Megfigyelhetjük, hogy a szolgáltatók nagyrésze a magánszférában és a civil szférában működik, a közintézmények alig vannak jelen ezekben a megyékben a szakképzési tevékenységben.

Összehasonlítva a székelyföldi régiót a határmenti két régióval – Bánság (Temes és Arad megye) illetve Partium (Bihar és Szatmár megye) –, de akár a dél-erdélyi régióval is (Brassó és Szeben megye), az alábbiakat tapasztalhatjuk: a két bánsági megyében összesen 31 szolgáltató tevékenykedik (15 kft., 8 civil szervezet), a két partiumi megyében 21 (6 kft., 6 civil szervezet) illetve a két dél-erdélyi megyében 39 szolgáltató (23 kft., 4 civil szervezet). A székelyföldi megyék tehát elmaradnak a bánsági és a dél-erdélyi régiótól, viszont jobban állnak, mint a partiumi régió.

A programok típusa szerint az alábbi adatok jellemzők Erdélyre:

4.8. táblázat. A programtípusok szerinti megoszlás Erdélyben

Program típusa	Gyakoriság	Százalékos arány	Országos gyakoriság	Országos arány
Képzés ³⁴	397	82,9	1248	85,0
Betanítás	61	12,7	113	7,7
Továbbképzés ³⁵	21	4,4	106	7,3
Összesen	479	100,0	1467	100,0

³⁴ Tartalmazza a képzés és átképzés típusú programokra vonatkozó adatokat.

³⁵ Tartalmazza a továbbképzés és szakosodás típusú programokra vonatkozó adatokat.

Akárcsak országos viszonylatban, Erdélyben is a képzés típusú programok vannak magasabb számban (397 program – 82,9%). Itt viszont magasabb a betanítás típusú programok aránya (61 program – 12,4%) és ennek valamivel több mint egyharmada a továbbképzések aránya (21 program – 4,4%).

Ha ezt megyék szerinti bontásban vizsgáljuk meg, az alábbi adatokat kapjuk: képzés típusú programot legmagasabb számban Kolozs (53 program – 13,4%) és Brassó (52 program – 13,1%) megyében szerveznek, betanítás típusú programot Máramaros megyében (13 program – 21,3%), illetve Brassó és Temes megyében (9–9 program – 14,8–14,8%), továbbképzés típusú programot pedig Brassó megyében (10 program – 47,6%).

A székelyföldi megyék esetében:

- a Hargita megyei 23 programból 18 képzés és 5 betanítás típusú;
- a Kovászna megyei 15 programból 14 képzés és 1 továbbképzés típusú;
- a Maros megyei 22 programból 19 képzés és 3 betanítás típusú.

Az Erdélyben szervezett 397 képzés típusú programból a három székelyföldi megye összesen 51 programot szervez (12,8%), a 61 betanítás típusú programból 8 programot (13,1%), a 21 továbbképzés típusú programból pedig mindössze 1 programot (4,8%).

g) Összegzés

Az adatsorok bemutatása és értelmezése után néhány következtetést is megfogalmazunk:

1. Szembetűnő és némiképp meglepő, hogy a legnagyobb számban az őrző-védő/biztonsági szakterületben szerveznek képzési programot.

2. Mind a szolgáltatók típusa szerinti megoszlásból, mind az egyes megyékben szervezett képzési programok számából kitűnik, hogy a felnőttképzés elsősorban már nem a munkanélküliség felszámolásának egyik eszköze, hanem sokkal inkább üzlet. Azokban a fejlett megyékben, ahol fizetőképesebb réteg él, nagyobb számban szerveznek képzési programokat és a szolgáltatók között is nagyobb számban vannak jelen a kereskedelmi társaságok, mint a kevésbé fejlett megyékben.

3. Jelentős különbségek figyelhetők meg az egyes erdélyi régiók között. A három székelyföldi megye majdnem minden tekintetben – képzési programok száma, bejegyzés időpontja, szolgáltatók száma stb. – elmarad a bányászi, a dél-erdélyi illetve a közép-erdélyi megyéktől. Meglepő viszont, hogy a partiumi megyék sem képesek kihasználni az EU közelségéből adódó lehetőségeket, és elmaradnak a többi fejlett megyétől, de esetenként a székelyföldi megyéktől is. Az erdélyi megyék között található néhány – Brassó, Temes, Kolozs és Máramaros –, amelyek nem csupán Erdélyben, de országos viszonylatban is az elsők között szerepelnek.

MELLÉKLET
A romániai felnőttraktatásra/képzésre vonatkozó fontosabb jogszabályok

Jogszabály száma és neve	Létrehozott intézmény	Módosítások, érvényesség
Az 1990–1994 közötti időszak		
1 1991. évi 1-es törvény a munkanélküliek szociális védelméről és szakmai reintegrációjáról	–	Módosítva Hatályon kívül helyezve a 2002/76-os törvény által
2 1991. évi 288-as kormányhatározat a munkanélküliek szakmai képzésére és átképzésére vonatkozóan	munkanélküliek képző/átképző központjai	Módosítva Hatályon kívül helyezve a 2002/76-os törvény által
3 1991. évi 506-os kormányhatározat a Munkaügyi és Szociális Védelmi Minisztérium Munkaügyi és Munkanélküliek Főosztályának létrehozásáról	Munkaügyi és Munkanélküliek Főosztály	Érvényben
4 1992. évi 86-os törvény az 1991/1-es törvény módosítására és kiegészítésére vonatkozóan	–	Módosítva Hatályon kívül helyezve a 2002/76-os törvény által
5 1994. évi 171-es kormányhatározat az 1991/288-as kormányhatározat módosítására vonatkozóan	–	Módosítva Hatályon kívül helyezve a 2002/76-os törvény által
6 1994. évi 57-es törvény az 1991/1-es törvény módosítására és kiegészítésére vonatkozóan	–	Módosítva Hatályon kívül helyezve a 2002/76-os törvény által

Jogszabály száma és neve	Létrehozott intézmény	Módosítások, érvényesség
Az 1995–2001 közötti időszak		
7 1995. évi 296-os kormányhatározat az 1991/288-as kormányhatározat módosítására vonatkozóan	–	Módosítva Hatályon kívül helyezve a 2002/76-os törvény által
8 1995. évi 84-es Oktatási törvény	–	Módosítva
9 A Munkaügyi és Szociális Védelmi Minisztérium 1995. évi 435-ös rendelete két módszertani előírás jóváhagyásáról	–	Hatályon kívül helyezve a 2002/76-os törvény által
10 1998. évi 145-ös törvény az Országos Foglalkoztatási és Szakképzési Ügynökség létrehozásáról, szervezéséről és működéséről	Országos Foglalkoztatási és Szakképzési Ügynökség (ANOPP)	Módosítva Érvényben
11 1998. évi 102-es kormányrendelet az oktatási rendszeren keresztül megvalósuló folyamatos szakképzésre vonatkozóan	–	Módosítva Érvényben
12 1999. évi 4-es kormányhatározat az Országos Foglalkoztatási és Szakképzési Ügynökség státúsumának elfogadásáról	–	Módosítva Hatályon kívül helyezve a 2003/768-as kormányhatározat által
13 1999. évi 132-es törvény az Országos Felnőtt-szakképzési Tanács létrehozásáról, szervezéséről és működéséről	Országos Felnőtt-szakképzési Tanács (CNFPA)	Módosítva Érvényben
14 1999. évi 779-es számú kormányhatározat a Foglalkozási Szabványügyi Tanács létrehozásáról	Foglalkozási Szabványügyi Tanács (COSA)	Hatályon kívül helyezve a 2003/253-as törvény által

	Jogszabály száma és neve	Létrehozott intézmény	Módosítások, érvényesség
15	1999. évi 151-es számú törvény az 1995/84-es oktatási törvényt módosító és kiegészítő 1997/36-os számú sürgősségi kormányrendelet elfogadásáról	–	Módosítva Érvényben
16	A Nemzeti Oktatási Minisztérium 2000. évi 3062-es rendelete az iskolákban, líceumokban és pedagógusok házaiban zajló felnőttképzési program alkalmazására vonatkozóan	–	Érvényben
17	A Nemzeti Oktatási Minisztérium 2000. évi 3271-es rendelete a megyei iskolai tanfelügyelőségek újjászervezésére vonatkozóan	–	Érvényben
18	2000. évi 133-as törvény az 1998/102-es kormányrendelet módosításokkal történő elfogadásáról	–	Érvényben
19	2000. évi 129-es kormányrendelet a felnőttétek szakképzésére vonatkozóan	–	Módosítva Érvényben
20	2000. évi 260-as kormányhatározat az 1999/4-es kormányhatározat módosítására és kiegészítésére vonatkozóan	Országos Munkaerő-felkutatási Ügynökség (ANOFM)	Hatályon kívül helyezve a 2003/768-as kormányhatározat által
21	2001. évi 1318-as kormányhatározat az 1999/4-es kormányhatározat módosítására és kiegészítésére vonatkozóan	regionális felnőtt-szakképző központok	Hatályon kívül helyezve a 2003/768-as kormányhatározat által
A 2002–2004 közötti időszak			
22	2002. évi 76-os törvény a munkanélküliségi biztosítási rendszerre és a munkaerő-felkutatás ösztönzésére vonatkozóan	–	Módosítva Érvényben

	Jogszabály száma és neve	Létrehozott intézmény	Módosítások, érvényesség
23	2002. évi 174-es kormányhatározat a 2002/76-os törvény alkalmazásának módszertani előírásaira vonatkozóan	–	Módosítva Érvényben
24	2002. évi 377-es kormányhatározat a munkaerő-foglalkoztatás ösztönzésével kapcsolatos intézkedésekre, ezek finanszírozási módjára és gyakorlati megvalósítására vonatkozó eljárások elfogadására	–	Módosítva Érvényben
25	2002. évi 375-os törvény a 2000/129-es kormányrendelet módosításokkal történő elfogadására vonatkozóan	–	Érvényben
26	A Munkaügyi, Szociális Védelmi és Családügyi Minisztérium illetve az Oktatási, Kutatási és Ifjúsági Minisztérium 2002. évi 284/4248-as rendelete az Országos Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökség által szervezett szakképzési programok/tanfolyamok szakképesítési- és végbizonyítványainak kibocsátására, kezelésére és tárolására vonatkozó módszertani előírások elfogadásáról	–	Módosítva Érvényben
27	2003. évi 53-as törvény: a Munkatörvénykönyv	–	Módosítva Érvényben
28	2003. évi 522-es kormányhatározat a 2000/129-es kormányrendelet alkalmazásának módszertani előírásaira vonatkozóan	–	Módosítva Érvényben
29	2003. évi 253-as törvény az 1999/132-es törvény módosítására és kiegészítésére vonatkozóan	–	Érvényben

	Jogszabály száma és neve	Létrehozott intézmény	Módosítások, érvényesség
30	2003. évi 268-as törvény az 1995/84-es oktatási törvény kiegészítésére vonatkozóan	–	Érvényben
31	2003. évi 768-as kormányhatározat az Országos Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökség statútumának elfogadásáról	–	Módosítva Érvényben
32	A Munkaügyi, Szociális Védelmi és Családügyi Minisztérium illetve az Oktatási, Kutatási és Ifjúsági Minisztérium 2003. évi 353/5202-es rendelete a felnőtt-szakképzési szolgáltatók engedélyezési módszertanának elfogadásáról	–	Érvényben
33	A Munkaügyi, Szociális Védelmi és Családügyi Minisztérium illetve az Oktatási, Kutatási és Ifjúsági Minisztérium 2003. évi 501/5253-as rendelete a felnőtt-szakképzés igazolási/bizonyítási módszertanának elfogadására vonatkozóan	–	Érvényben
34	A Munkaügyi, Szociális Védelmi és Családügyi Minisztérium illetve az Oktatási, Kutatási és Ifjúsági Minisztérium 2004. évi 35/3112-es rendelete azon képesítések jegyzékének elfogadására, amelyekben szakképzési bizonyítványok kibocsátásával záruló programok szervezhetők	–	Érvényben
35	A Munkaügyi, Szociális Védelmi és Családügyi Minisztérium illetve az Oktatási, Kutatási és Ifjúsági Minisztérium 2004. évi 59/3175-ös rendelete a foglalkozási szabvánnyal nem rendelkező kompetenciák megszerzésére szervezett szakképzési programok elfogadására vonatkozóan	–	Érvényben

	Jogszabály száma és neve	Létrehozott intézmény	Módosítások, érvényesség
36	2004. évi 107-es törvény a 2002/76-os törvény módosítására és kiegészítésére vonatkozóan	-	Érvényben
37	Az Országos Felnőtt-szakképzési Tanács 2004. évi 32-es rendelete	-	Érvényben
38	Az Országos Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökség 2004. évi 288-as rendelete a regionális felnőtt-szakképző központok statútumának elfogadására	-	Érvényben
39	2004. évi 76-os kormányrendelet a 2000/129-es kormányrendelet módosítására és kiegészítésére vonatkozóan	-	Érvényben
40	2004. évi 454-es törvény a 2004/76-os kormányrendelet elfogadásáról	-	Érvényben
41	2004. évi 1829-es kormányhatározat a 2003/522-es kormányhatározat módosítására és kiegészítésére vonatkozóan	-	Érvényben